

Το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο περιέχει χρήσιμες πληροφορίες για τους πιο σημαντικούς φυσικούς καταρράκτες του Δάσους Τροόδους, παρέχοντας έτσι την ευκαιρία στους εκδρομείς που ενδιαφέρονται, να επισκεφτούν και να γνωρίσουν καλύτερα τα αξιοθαύμαστα αυτά στοιχεία της κυπριακής φύσης, που είναι το αποτέλεσμα πολύπλοκων γεωλογικών διεργασιών που έλαβαν χώρα στο μακρινό παρελθόν και της συνεχούς ροής νερού και που πλαισιώνονται από πλούσια υδροχαρή φυσική βλάστηση.

Καταρράκτης Καληδονιών

Βρίσκεται στην κοίτη του Κρυού Ποταμού στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους, σε υψόμετρο 1330 m, βόρεια της Κοινότητας Πάνω Πλατρών. Το ύψος πτώσης του νερού είναι 13 μέτρα.

Τα πετρώματα της περιοχής αποτελούνται κυρίως από ποικιλιτικό βερλίτη και άλλα πετρώματα του οφιολιθικού συμπλέγματος του Τροόδους. Η βλάστηση γύρω από τον καταρράκτη αποτελείται κυρίως από πεύκα τόσο τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*) όσο και μαύρης πεύκης (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*) με υπόροφο από την ενδημική λατζιά (*Quercus alnifolia*). Η υδροχαρής βλάστηση με τις διαφοροποιημένες μορφές και χρώματα χαρακτηρίζεται από τον πλάτανο (*Platanus orientalis*), το σκλέδρο (*Alnus orientalis*) και τον κισσό (*Hedera helix*) που αρέσκεται στα σκιερά και τα υγρά μέρη.

Σύμφωνα με την παράδοση, η ονομασία του καταρράκτη προήλθε από Σκώτους επισκέπτες που έμειναν καταγοητευμένοι από την ομορφιά του τοπίου, που τους θύμιζε την πατρίδα τους, η οποία κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν Καληδονία και έτσι ονόμασαν τον καταρράκτη αυτό «Καταρράκτης Καληδονίας».

Ο καταρράκτης των Καληδονιών θεωρείται ο πιο ελκυστικός καταρράκτης της Κύπρου λόγω και του μαγευτικού τοπίου που προσφέρει, και τον επισκέπτονται δεκάδες χιλιάδες εκδρομείς κάθε χρόνο.

Ο επισκέπτης μπορεί να φτάσει στον καταρράκτη μέσω του μονοπατιού μελέτης της φύσης των Καληδονιών το οποίο έχει δύο αφετηρίες. Η μια σε σημείο κοντά στη θερινή προεδρική κατοικία στο Τρόδος και η άλλη από την τοποθεσία “Ψηλό Δεντρό” στις Πάνω Πλάτρες. Η απόσταση του καταρράκτη από τις δύο αφετηρίες είναι δύο και ένα χιλιόμετρο αντίστοιχα.

Καταρράκτης Μυλλομέρης

Βρίσκεται στην κοίτη του Κρυού Ποταμού νοτιοανατολικά της κοινότητας Πάνω Πλατρών, σε υψόμετρο 980 m κοντά στην εκκλησία της Παναγίας Φανερωμένης. Το ύψος πτώσης του νερού είναι 20 μέτρα και έχει το μεγαλύτερο ύψος από όλους τους καταρράκτες του Τροόδους. Τα πετρώματα της περιοχής αποτελούνται κυρίως από διάβαση.

Η γύρω βλάστηση είναι η ίδια περίπου με τη βλάστηση στον καταρράκτη Καληδονιών. Αποτελείται κυρίως από πευκοδάση τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*). Μέσα και κοντά στη στενή κοίτη του ποταμού κυριαρχούν τα πλατάνια (*Platanus orientalis*) και ο σκλέδρος (*Alnus orientalis*) που κάνουν πιο έντονο το αίσθημα της δροσιάς που νιώθει ο επισκέπτης.

Στις βραχώδεις πλαγιές εμφανίζεται το κυπαρίσσι (*Cupressus sempervirens*), καθώς και η ενδημική ασερούλα (*Asperula cyprica*), η ψυλλίνα (*Helichrysum italicum*), το ενδημικό πιλόστεμον (*Ptilostemon chamaepeuce*) και πολλά άλλα ενδιαφέροντα είδη φυτών. Σύμφωνα με την παράδοση ο καταρράκτης πήρε το όνομά του από τις λέξεις «μιλλός» που σημαίνει υγρός και τη λέξη «μέρος».

Ο επισκέπτης μπορεί να φτάσει στον καταρράκτη από το χωριό Πέρα Πεδί, από όπου η απόσταση είναι 4,2 km (2,1 km ασφάλτος, 1,9 km χωματόδρομος και 0,2 km τσιμεντένιος δρόμος) και από τις Πάνω Πλάτρες με κατεύθυνση προς τον Μονιάτη, μια διαδρομή μήκους 3,8 km (2,8 km ασφάλτος, 0,3 km χωματόδρομος και 0,7 km δρόμος με τσιμέντο). Επίσης από την εκκλησία Φανερωμένης Πάνω Πλατρών υπάρχει μονοπάτι μελέτης της φύσης που οδηγεί στον καταρράκτη και έχει μήκος ένα χιλιόμετρο.

Καταρράκτης Χαντάρας

Βρίσκεται στην κοίτη του ποταμού Τροοδίτισσας ή Διπλού Ποταμού βόρεια του χωριού Φοινί, μέσα στο κρατικό δάσος, σε υψόμετρο 1035m. Το ύψος πτώσης του νερού είναι 8 μέτρα. Τα πετρώματα της περιοχής αποτελούνται κυρίως από γάββρο. Η γύρω βλάστηση αποτελείται κυρίως από πευκοδάση τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*) και στον υπόροφο υπάρχει η ενδημική λατζιά (*Quercus alnifolia*), η αντρουκλιά (*Arbutus andrachne*) και πολλοί άλλοι θάμνοι και πόες. Στην κοίτη του ποταμού ο πλάτανος (*Platanus orientalis*) και ο σκλέδρος (*Alnus orientalis*) μαζί με άλλα υδροχαρή φυτά εκτοπίζουν τα άλλα είδη.

Σύμφωνα με την παράδοση ο καταρράκτης πήρε το όνομά του από τη λέξη «αντάρα» που στα χωριά της γύρω περιοχής σημαίνει «θόρυβος νερού».

Ο επισκέπτης μπορεί να φτάσει σ’ αυτόν από το χωριό Φοινί, από όπου η απόσταση είναι 1,5 km (0,3 km ασφάλτος και 1,2 km χωματόδρομος), από το Μοναστήρι Τροοδίτισσας (3,5 km χωματόδρομος) και από το χωριό Πάνω Πλάτρες 5,5 km (2,9 km ασφάλτος και 2,6 km χωματόδρομος).

Καταρράκτης Μέσα Ποταμού

Βρίσκεται στην κοίτη του ποταμού της Αρκολαχανιάς ή Μέσα Ποταμού, βορειοδυτικά του Σαϊττά κοντά στο Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου στο Μέσα Ποταμό, σε υψόμετρο 1000 μέτρων. Το ύψος πτώσης του νερού είναι 7 μέτρα. Τα πετρώματα αποτελούνται κυρίως από γάββρο. Η βλάστηση της περιοχής καθώς και στην κοίτη του ποταμού είναι παρόμοια με αυτήν του καταρράκτη της Χαντάρας που περιγράφεται πιο πάνω.

Η ονομασία του καταρράκτη προήλθε από το όνομα του ποταμού.

Ο επισκέπτης μπορεί να οδηγηθεί σ’ αυτόν από το Σαϊττά όπου η απόσταση είναι 5 km χωματόδρομος, από το χωριό Μονιάτη 5,5 km χωματόδρομος, από το χωριό Π. Πλάτρες 6 km χωματόδρομος, από το χωριό Κάτω Αμιάντος 7 km χωματόδρομος και από τον εκδρομικό χώρο Μέσα Ποταμού μέσω κατηφορικού μονοπατιού μήκους 200 μέτρων.

This informative leaflet provides useful information regarding the most important natural falls of the Troodos Forest, thus, providing the opportunity to visitors who are interested to visit and become better acquainted with these wonderful elements of Cyprus nature, which are the result of complex geological processes that took place a long time ago and of the continuous flow of water surrounded by rich aquatic natural flora.

Kaledonia Falls

They are situated on the river bed of Kryos Potamos at the Troodos National Forest Park at an altitude of 1330m north of the Pano Platres village. The water fall is 13 meters high.

The rocks of this area are composed mainly of wehrlite and other rocks of the Troodos ophiolite complex. The flora surrounding the falls comprises mainly pine trees, both *Pinus brutia* as well as *Pinus nigra* ssp. *pallasiana* and the endemic *Quercus alnifolia* as an understorey. The riverine flora with the various forms and colours is characterized by the *Platanus orientalis*, *Alnus orientalis* and *Hedera helix* which prefers shady and moist areas.

According to tradition, the fall derives its name from the Scottish visitors who were enchanted by the beauty of the scenery that reminded them of their own country which was called Kaledonia in ancient times, so they called these falls “Kaledonia Falls”.

The Kaledonia falls are thought to be the most attractive falls in Cyprus also because of the fascinating scenery and the tens of thousands of travelers visiting the place every year.

The visitor may reach the falls through the Kaledonia nature trail which has two starting points. One of them begins at the point on the “Kryos Potamos” river near the summer Presidential Residence at Troodos, and the other from the “Pylon Dentron” point near the village of Platres. The trail is two and one kilometers in length respectively.

Myllomeris Falls

They are situated in the Kryos Potamos river bed southeast of the Pano Platres village at 980m altitude near the Panayia Phaneromeni church. The height of the water fall is 20 meters and it is the highest of the Troodos falls. The rocks in the area are composed mainly of diabase.

The surrounding flora is almost the same as in the Kaledonia falls. It comprises mainly pine forests (*Pinus brutia*). *Platanus orientalis* and *Alnus orientalis* thriving along the narrow river bed and they enhance the feeling of coolness

experienced by the visitor. *Cupressus sempervirens* is found on the rocky slopes as well as the endemic *Asperula cyprica*, *Helichrysum italicum*, endemic *Ptilostemon chamaepeuce* and many other interesting plant species. According to tradition the fall took its name from the words “millos” which means moist and the word “meros” which means area.

The visitor can reach the fall from Pera Pedi village, a 4,2 km distance (2,1 km asphalt, 1,9 km dirt road and 0,2 km cement road) and from Pano Platres towards Moniatis, a 3,8 distance (2,8 asphalt, 0,3 dirt road and 0,7 cement road). Also from the Phaneromeni Church in Pano Platres there is a one kilometer long nature trail leading to the falls.

Chantara Falls

They are situated on the Trooditissa or Diplos Potamos river bed north of the village of Fini, within the state forest, at an altitude of 1035m. The water fall is 8 meters high. The rocks in the area are composed mainly of gabbro. The surrounding vegetation comprises mainly pine forests with *Pinus brutia* and the *Quercus alnifolia* as an understorey, *Arbutus andrachne* and many other bushes and shrubs. Plane trees (*Platanus orientalis*) and Alder (*Alnus orientalis*) are dominant in the river bed together with other riverine plants.

According to tradition the falls took their name from the word “andara” which for the surrounding villages means “noise of the waters”.

The visitor may reach the falls either from Foini village, a 1,5 km long road (0,3 km is asphalt and 1,2 km dirt road), the Trooditissa Monastery (3,5 km dirt road) and from the village of Pano Platres 5,5 km (2,9 km asphalt and 2,6 km dirt road).

Mesa Potamos Falls

These are situated on the river bed of ArkoLachanias river or Mesa Potamos, northwest of Saitas near the Timios Prodromos Monastery at Mesa Potamos at an altitude of 1000m. The height of the waterfall is 7 meters. The rocks comprise mainly gabbro. The vegetation of the area is similar to that of the Chantara falls described above.

The name of the falls is derived from the name of the river.

The visitor may follow the road from Saitas, a 5 km long dirt road, from the Moniatis village a 5,5 km dirt road, from the village of Platres, a 6 km long dirt road, from the village of Kato Amiantos a 7 km dirt road and from the Mesa Potamos picnic area through the 200 meter downhill trail.

Καταρράκτης Καληδονιών
Kaledonia falls

Καταρράκτης Χαντάρας
Chantara falls

Καταρράκτης Μυλλομέρη
Mylomeris falls

Καταρράκτης Μέσα Ποταμού
Mesa Potamos falls

Καταρράκτης Μυλλομέρης
Mylomeris falls

Οι καταρράκτες του Τροόδου

The Troodos falls

Καταρράκτης Καληδονιών
Kaledonia falls

Γ.Τ.Π. 155/2008—10.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Published by the Press and Information Office
Εκτύπωση/Printed: Zavallis Litho Ltd

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί
Printed on recycled paper

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
MINISTRY OF AGRICULTURE, NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT
FORESTRY DEPARTMENT
www.moa.gov.cy/forest